



**Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
14 december 2020, nr. 20303564, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van
artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden
bescherming van de teelt van peer tegen perenbladvlo, de teelt van appel
tegen fruitspintmijt en de teelt van appel en peer tegen groene appelwants
(Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de teelt van appel en peer tegen
groene appelwants, fruitspintmijt en perenbladvlo, 2021)**

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend het gebruik van Ovitex ter bescherming van de teelt van appel en peer tegen groene appelwants (*Lygocoris pabulinus*) en tegen perenbladvlo (*Psylla pyri*) in peer en tegen fruitspintmijt (*Panonychus ulmi*) in appel.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op 15 januari 2021 en vervalt op 30 april 2021.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de teelt van appel en peer tegen groene appelwants, fruitspintmijt en perenbladvlo, 2021.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
F. Kooiman
Wvd Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via "mijn.rvo.nl". Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.



Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).



BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT OVITEX (PARAFFINE OLIE 817 G/L)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Het middel is uitsluitend toegelaten als insectenbestrijdingsmiddel voor het professionele gebruik door middel van gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens de geldende Definitielijst toepassingsgebieden) onder de hierna vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsvoorwaarden:

Toepassings-Gebied	Dosering ¹ middel per toepassing	Maximale dosering middel per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per teeltcyclus	Minimum interval tussen toepassing in dagen	Maximaal aantal liter/kg middel per ha per teeltcyclus
appel	2.0 L/hL	30 L/ha	2	2	40 L/ha
peer	2.0 L/hL	30 L/ha	2	2	40 L/ha

¹ Verlaging van de dosering is toegestaan, maar van het maximaal aantal toepassingen en de andere toepassingsvoorwaarden mag niet worden afgeweken.

Toepassingsvoorwaarden:

In de teelt van appel en peer dient OVITEX verspoten te worden met een volume van 1000-1500 L water per ha.

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van appel en peer uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT 95 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bommenrij of laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens/ insteek van de sloot).

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Wanneer in het vroege voorjaar de toepassing met een middel op basis van paraffineoliën niet mogelijk is, kan de populatie plaaginsecten in het vroege voorjaar niet afdoende worden onderdrukt. Hierdoor zullen gedurende het seizoen populaties van schadelijke insecten noodgedwongen via correctieve ingrepen met insecticiden met schadelijke effecten voor natuurlijke vijanden, bestreden moeten worden. Door de inzet van deze insecticiden wordt het biologisch evenwicht in de teelt van appel en peer ernstig verstoord. Dit evenwicht zal in het groeiseizoen niet hersteld kunnen worden en vervolgens zullen meer correctieve toepassingen met chemische middelen nodig zijn. Een ander negatief aspect hiervan is dat het verstoren van een biologische evenwicht gedurende een teeltseizoen de plaagdruk aan het begin van het volgende seizoen kan verhogen.

Alternatieven

Niet-chemisch

Voor de beheersing van fruitspintmijt in de teelt van appel en perenbladvlo in de teelt van peer door reeds aanwezige natuurlijke vijanden in het gewas is een geïntegreerde gewasbeschermingsaanpak nodig die is gericht op het verkrijgen van een natuurlijk evenwicht. Deze bestaat voor een deel uit het onderdrukken van de populatie schadelijke insecten in het vroege voorjaar, wanneer natuurlijke vijanden nog niet in voldoende mate aanwezig zijn om de populatieontwikkeling van de plaaginsecten in bedwang te houden. Een ander deel van het systeem is het beperken van de inzet van breedwerkende insecticiden in de maanden april tot en met augustus die een negatief effect hebben op natuurlijke vijanden. Ook wordt een gunstige leefomgeving voor natuurlijke vijanden gecreëerd, bijvoorbeeld door het stimuleren van schuilmogelijkheden in het perceel door het minder vaak maaien van gras en windhagen.

Voor de bestrijding van fruitspintmijt in appel zijn roofmijten beschikbaar belangrijk, deze komen van nature voor of kunnen worden uitgezet in haarden in het gewas.

Ondanks het toepassen van deze maatregelen zijn er situaties waarin de populatie natuurlijke vijanden de plaaginsecten onvoldoende kunnen beheersen tijdens het groeiseizoen. Dit gebeurt vooral bij gunstige weersomstandigheden en een hoge plaagdruk aan het begin van het seizoen. Deze situatie ontstaat omdat de populatie van het plaaginsect zich sneller ontwikkelt in deze omstandigheden dan de natuurlijke vijand.

Er zijn twee voormalige RUB-middelen beschikbaar in teelt van appel en peer.

- 1) Een middel op basis van kaolin wordt aan het begin van het seizoen toegepast als afweermiddel tegen perenbladvlo in de perenteelt. De inzet van dit middel is echter afhankelijk van de weersomstandigheden, waardoor het middel maar beperkt als alternatief kan worden gezien.
- 2) Een middel op basis van vetzuren en kaliumzouten wordt bij warm weer ingezet tegen fruitspintmijt in de appelteelt en tegen perenbladvlo in de perenteelt. Dit middel heeft alleen een ondersteunende werking in de beheersing tegen deze plaaginsecten.



Sinds 2018 is de basisstof talk goedgekeurd met o.a. toepassingen tegen fruitspint en perenbladvlo in groot fruit. Het heeft een repellent effect en is breedwerkend. Over de werking in een geïntegreerd systeem is nog onvoldoende bekend.

Chemisch

Fruitspintmijt:

Tegen fruitspintmijt in appel zijn middelen op basis van abamectine, acequinocyl, clofentezin, cyflumetofen en spiroticlofen beschikbaar.

De WG's van middelen op basis van abamectin, acequinocyl, clofentezin en spiroticlofen bevatten een waarschuwing voor schadelijke effecten op natuurlijke vijanden en/of niet doelwit athropoden. Deze middelen worden in het groeiseizoen ingezet tegen nimfen en adulten. Door de neveneffecten zullen de middelen ook schade kunnen veroorzaken aan het biologische evenwicht in de teelt.

Het middel op basis van de werkzame stof cyflumetofen is bruikbaar in de geïntegreerde teelt, maar de werking van dit middel kan in de teelt van appel middelen op basis van paraffineoliën niet vervangen. Paraffineoliën hebben een bredere werking op eitjes van insecten en mijten waardoor het beter past in een IPM-systeem.

In de teelt van appel zijn er geen alternatieve gewasbeschermingsmiddelen en basisstoffen ter beheersing van fruitspintmijt die de toepassing van paraffineoliën in een IPM-systeem kunnen vervangen.

Perenbladvlo:

Tegen perenbladvlo in peer zijn middelen op basis van abamectine, flupyradifuron, kaliumwaterstofcarbonaat, spirotetramat en spiroticlofen beschikbaar. Een middel op basis van acetamiprid heeft een nevenwerking tegen perenbladvlo.

Deze middelen worden in het groeiseizoen ingezet tegen larven en adulten van de perenbladvlo. De WG's van deze middelen bevatten allemaal een waarschuwing voor schadelijke effecten op natuurlijke vijanden en/of niet doelwit anthropoden. Door deze neveneffecten kunnen de middelen schade veroorzaken aan het biologische evenwicht in de teelt. Het middel op basis van kaliumwaterstofcarbonaat heeft een afwerende en irriterende functie tegen perenbladvlo en fruitspintmijt. Dit middel wordt bij warm weer ingezet en heeft alleen een ondersteunende werking in de beheersing tegen deze plaaginsecten.

In de teelt van peer zijn er geen alternatieve gewasbeschermingsmiddelen en basisstoffen ter beheersing van perenbladvlo die de toepassing van paraffineoliën in een IPM-systeem kunnen vervangen.

Groene appelwants:

Middelen op basis van acetamiprid, azadirachtin (appel), flupyradifuron en indoxacarb hebben een nevenwerking tegen groene appelwants.

Deze middelen worden in het groeiseizoen ingezet tegen nimfen. De WG's van deze middelen bevatten een waarschuwing voor schadelijke effecten op natuurlijke vijanden en/of niet doelwit anthropoden. Door deze neveneffecten kunnen de middelen schade veroorzaken aan het biologische evenwicht in de teelt.

In de teelt van appel en peer zijn er geen alternatieve gewasbeschermingsmiddelen ter beheersing van groene appelwants die de toepassing van paraffineoliën in een IPM-systeem kunnen vervangen.

Met de beschikbare middelen en maatregelen kunnen groene appelwants in de appel- en perenteelt, perenbladvlo in de perenteelt en fruitspintmijt in de appelteelt binnen een geïntegreerd systeem niet afdoende worden beheerst.

Bijzondere omstandigheden

De vrijstellingsaanvraag betreft een vrijstelling voor een middel in het kader van het in stand houden van geïntegreerde gewasbescherming.

In mei 2018 heeft het Ctgb besloten dat de toelating van de toepassing van middelen op basis van paraffineoliën in fruitteeltgewassen per 1 november 2018 vervalt met een opgebruiktermijn tot 1 januari 2019. In 2019 en 2020 is een middel op basis van paraffineoliën beschikbaar geweest middels een vrijstelling.

In juni 2018 is een reguliere toelatingsaanvraag ingediend voor een middel op basis van paraffineoliën o.a. ter bestrijding van fruitspintmijt in de teelt van appel en peer en ter bestrijding van perenbladvlo in de teelt van peer. Deze toelating zal naar verwachting nog niet gerealiseerd zijn voor de aangevraagde vrijstellingsperiode.

Uit informatie over de reguliere toelatingsaanvraag blijkt dat er geen werkzaamheid getoetst is op groene appelwants. Middelen op basis van paraffineoliën die in het verleden toegelaten waren, vermeldten op het etiket de bestrijding van eitjes van insecten en mijten. De toelatingshouder geeft aan dat het middel op basis van paraffineoliën breed ingezet wordt in de fruitteelt tegen eitjes van insecten en mijten. Op basis van het werkingsmechanisme mag werking van het aangevraagde middel tegen groene appelwants worden verwacht.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde teelt van appel en peer is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk;
- Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde teelt van appel en peer in Nederland wordt bedreigd door groene appelwants, perenbladvlo en fruitspintmijt;
- De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. Het aangevraagde middel draagt bij aan de instandhouding van geïntegreerde gewasbescherming. De toelatingshouder levert inspanningen om te komen tot een oplossing. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van paraffineoliën in de teelt van appel in de teelt van peer waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is. Voor de gevraagde vrijstellingsperiode is het middel niet beschikbaar.

De tijdelijke vrijstelling van Ovitex ter bescherming van de teelt van appel en peer tegen groene appelwants, fruitspintmijt en perenbladvlo voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van appel en peer uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT95 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens/ insteek van de sloot).

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Conclusie

Het College constateert dat er na het nemen van risico reducerende maatregelen / het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Ovitex [paraffine olie] in de teelt van appel en peer te verlenen onder vermelding van de volgende risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen:



Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van appel en peer uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT95 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens/ insteek van de sloot).

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

3 Overwegingen

Een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Ovitex is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de instandhouding van geïntegreerde gewasbescherming in de teelt van appel en peer wordt bedreigd door het onvoldoende kunnen beheersen van groene appelwants, fruitspintmijt en perenbladvlo. Hierdoor wordt de doelmatige teelt van appel en peer bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Ovitex in de teelt van appel en peer werd eerder verleend:

- 15 maart 2019, Staatscourant 25 maart 2019, nr. 16066;
- 16 december 2019, Staatscourant 23 december 2019, nr. 70006;

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ovitex ter bescherming van de teelt van appel en peer tegen groene appelwants, fruitspintmijt en perenbladvlo.

Dit besluit treedt in werking op 15 januari 2021 en vervalt op 30 april 2021.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
F. Kooiman
Wvd Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*